

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 2 – 3 czerwca 2017 r.
na kierunku *administracja* prowadzonym
na Wydziale Prawa i Administracji
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	11
Dobre praktyki	12
Zalecenia	12
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	12
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	12
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	18
Dobre praktyki	18
Zalecenia	18
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	18
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	23
Dobre praktyki	23
Zalecenia	23
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	25
Zalecenia	25
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	27
Dobre praktyki	27
Zalecenia	27
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	27
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29

Dobre praktyki	29
Zalecenia	30
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	32
Pełne możliwości korzystania za pośrednictwem nowoczesnych komunikatorów z najnowszych opracowań naukowych zagranicznych i informacji zawartych w bazach danych informacji prawniczej.....	32
Zalecenia	32
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	35
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Wrzosek, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Bogumił Szmulik, ekspert PKA
2. dr hab. Tadeusz Stanisławski, ekspert PKA
3. dr hab. Kamil Kardis, ekspert ds. międzynarodowych
4. Artur Gawryszewski, ekspert ds. postępowania oceniającego
5. Julia Sobolewska, ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *administracja* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego (dalej: ZO) z Raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast Raport ZO został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także absolwentami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	administracja	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk prawnych/nauki o administracji	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów – 180punktów ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Administracja ogólna Administracja ogólna i bezpieczeństwo wewnętrzne	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	43, w tym 23 samodzielnych nauczycieli akademickich, oraz 20 doktorów	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	412	192
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	164 ECTS	158

Nazwa kierunku studiów	administracja	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia drugiego stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk prawnych/nauki o administracji	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	4 semestry – 120 punktów ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Administracja rządowa i samorządowa Administracja wymiaru sprawiedliwości Administracja samorządowa	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	43, w tym 23 samodzielnych nauczycieli akademickich, oraz 20 doktorów	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	228	157
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	101 ECTS	100 ECTS

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni (dla obu poziomów)
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni (dla obu poziomów)
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni (dla obu poziomów)
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Wyróżniająca (dla obu poziomów)
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni (dla obu poziomów)
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Wyróżniająca (dla obu poziomów)
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Wyróżniająca (dla obu poziomów)
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni (dla obu poziomów)

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku *administracja* pozostaje w ścisłym związku z realizacją strategii oraz misji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, których głównym celem jest kształcenie studentów na najwyższym poziomie naukowym, merytorycznym, społecznym i etycznym, a także dbałość o zapewnienie wszechstronnego wykształcenia, z uwzględnieniem kompetencji oraz umiejętności specjalistycznych właściwych poszczególnym kierunkom studiów. Strategicznym założeniem koncepcji kształcenia jest stałe uatrakcyjnianie i unowocześnienie oferty dydaktycznej, o czym świadczy bogata oferta przedmiotów fakultatywnych, pozostawiona do wyboru studentów w zależności od indywidualnych zainteresowań i oczekiwań oraz ustawiczna modernizacja programu studiów, uwzględniająca ujawniające się stale nowe obszary eksploracji naukowo-badawczej. Absolwenci kierunku *administracja* powinni cechować się wiedzą prawniczą i administracyjną, wzorowymi postawami moralnymi, znajomością zasad funkcjonowania państw i społeczeństw, a także umiejętnością dostosowywania się do przemian gospodarczych, społeczno-kulturowych, politycznych, ekonomicznych i technologicznych. Specyfika wykonywania pracy w szeroko pojętej administracji wymaga, aby osoby kończące kierunek *administracja* legitymizowały się nie tylko specjalistyczną wiedzą, ale także wrażliwością społeczną, które razem kształtują wzorzec kompetentnego pracownika administracji. Koncepcja kształcenia na kierunku *administracja* oparta jest na idei przekazania wiedzy oraz umiejętności i kompetencji społecznych, umożliwiających przygotowanie do podjęcia zatrudnienia, w tym zajmowania stanowisk kierowniczych w administracji samorządowej i rządowej, w instytucjach publicznych o różnicowanym charakterze, także w zakresie tzw. administracji świadczącej oraz w sektorze bankowym i prywatnym.

W celu uwzględnienia oczekiwań interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych student studiów I stopnia na kierunku *administracja* ma do wyboru specjalność „bezpieczeństwo wewnętrzne” lub „administracja ogólna”, natomiast na studiach II stopnia specjalności: „bezpieczeństwo wewnętrzne”, „administracja rządowa i samorządowa”, „administracja wymiaru sprawiedliwości”, „administracja samorządowa”, „administracja gospodarcza”, „administracja bezpieczeństwem energetycznym”, „administrowanie rolnictwem” oraz „bezpieczeństwo publiczne”. Koncepcja kształcenia zakłada aktywizację studentów mającą na celu poszerzanie wiedzy oraz przygotowanie studenta do prowadzenia badań naukowych, jak również rozpoczęcie badań w trakcie studiów. Jest to możliwe po pierwsze, dzięki działalności kół naukowych, które Wydział wspiera merytorycznie i finansowo, uczestniczenie w wielu konkursach organizowanych na Wydziale, jak i poza Wydziałem, w kraju lub za granicą. Dodatkowo jednym z założeń koncepcji kształcenia jest wykształcenie mobilności studentów,

co przejawia się w obszarze umiędzynarodowienia studiów. Służą temu przede wszystkim zajęcia prowadzone w językach obcych (wykłady z wykorzystaniem języka obcego oraz bogata oferta fakultatywnych zajęć w językach obcych), a także wyjazdy zagraniczne w ramach programu ERASMUS+.

1.2.

Działalność badawcza realizowana przez pracowników naukowych Wydziału obejmuje wiele płaszczyzn i nosi znamiona projektów wieloletnich, z naciskiem na aspekt interdyscyplinarny oraz międzynarodowy. Jest to bezpośrednio związane z dynamicznym rozwojem i przemianami prawa *sensu largo*, a także obecnością naszego kraju w strukturach Unii Europejskiej, co wpływa na wzmożenie badań prowadzonych na Wydziale w zakresie interpretacji prawa wspólnotowego. Tytułem przykładu wskazać można następujące badania naukowe realizowane przez pracowników Wydziału, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku *administracja*, a mianowicie: badania Katedry Historii Prawa koncentrują się na analizowaniu ustawodawstwa i doktryny, pozwalających na poczynienie ustaleń, które z rozwiązań z przeszłości przeszły zwycięsko próbę czasu, które okazały się błędne, kosztowne i zbyt skomplikowane. Prowadzone badania pozwalają również poznać przyczyny sukcesów i niepowodzeń. Pracownicy kładą nacisk na to, by prowadzone w Katedrze badania przyczyniały się do rozwoju nauk administracyjnoprawnych. Stąd skoncentrowanie się m.in. na zagadnieniach pomijanych oraz znajdujących się na obrzeżach zainteresowań historyków prawa i administracji. Badania historycznoprawne pozwalają dostrzec dobre i złe strony prawa administracyjnego obowiązującego w przeszłości oraz pomagają w uniknięciu błędów już kiedyś popełnionych. Uzasadnieniem tej tezy może być chociażby analiza dorobku Komisji Kodyfikacyjnej II Rzeczypospolitej. Obszar badań naukowych pracowników Katedry Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego obejmuje procedury administracyjne, szczególnie w świetle europejskich i kodeksowych standardów dobrej procedury administracyjnej, co pozwala przede wszystkim na ocenę stosowanych rozwiązań i wzorców oraz instytucji postępowania administracyjnego w praktyce. Wskazane obszary zainteresowań naukowych poprzez innowacyjność, oryginalność oraz unikatowość prowadzonych badań stanowią istotny element rozwoju polskiej doktryny administracyjnego prawa procesowego oraz sądowoadministracyjnego. Wskazane powyżej tematy badawcze pozostają niezwykle ważne z punktu widzenia rozwoju zarówno gospodarki, jak i życia społecznego. Planowanym efektem badań ma być opracowanie założeń, przygotowanie optymalnych rozwiązań procesowych dla polskiego porządku prawnego. Również badania dotyczące administracyjnoprawnych kwestii arbitrażu i mediacji w obrocie krajowym i międzynarodowym posiadają ogromne znaczenie praktyczne. Prowadzą one do rozwoju pozasądowych metod rozwiązywania sporów oraz wypracowania w tym względzie dobrych praktyk. Obszarem zainteresowań naukowych pracowników Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji objęte są instytucje ogólne prawa administracyjnego. Przykładowo można wskazać na analizę instytucji ombudsmana w ustawodawstwie różnych krajów, co może przyczynić się do opracowania projektów zmian potrzebnych w polskim ustawodawstwie oraz do lepszego poznania funkcjonowania tej instytucji mającej tak ogromne znaczenie dla funkcjonowania administracji publicznej. Badania poświęcone rozwojowi nauki administracji ze względu na postępujące w ostatnich latach przeobrażenia administracji publicznej, w tym

daleko idące procesy jej decentralizacji i dekoncentracji, stanowią istotny element działalności wskazanej Katedry. W Katedrze Prawa Finansowego realizowane są badania dotyczące prawnofinansowych instrumentów realizacji zadań publicznych oraz zasad finansowania wybranych sektorów działalności gospodarczej. Z jednej strony dotyczą one istotnych zagadnień z zakresu finansów publicznych rzutujących na poziom rozwoju gospodarczego kraju oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Z drugiej obejmują uwarunkowania finansowe wynikające przede wszystkim z obowiązku świadczeń podatkowych ciążących na podatnikach, w tym także osobach fizycznych. Katedra Prawa Górniczego i Ochrony Środowiska realizuje zadania badawcze dotyczące aktualnych problemów prawa ochrony środowiska oraz reformy prawa geologicznego i górnictwa. Aktywność Katedry koncentruje się na monitorowaniu zmian stanu prawnego dotyczącego środowiska, mających na celu spełnienie oczekiwań społecznych w tej materii, które w ostatnich latach uległy zwiększeniu proporcjonalnie do rozszerzenia zakresu przedmiotowego prawa ochrony środowiska, nakładającego kolejne obowiązki tak na przedsiębiorców, jak i na organy administracji publicznej. Katedra kultywuje wieloletnią tradycję ośrodka naukowego specjalizującego się w dziedzinie szeroko rozumianego systemu prawnego górnictwa, stale rozbudowując swój znaczący dorobek naukowy w tej materii, przeprowadzając sukcesywnie wykładnię kolejnych przepisów ustawy oraz przedstawiając cząstkowe propozycje interpretacyjne, jak i wnioski o charakterze syntetycznym. Zadania badawcze realizowane przez Katedrę Prawa Konstytucyjnego należą do nauk prawnych, do gałęzi prawa konstytucyjnego oraz doktryn politycznych i prawnych. Celem badań naukowych pracowników Katedry jest rozwój tych dyscyplin naukowych z jednoczesnym założeniem, że horyzontem poszukiwań badawczych są kluczowe problemy współczesnego konstytucjonalizmu w ujęciu komparatystycznym. W Katedrze Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej zakresem tematycznym badań objęte są administracyjnoprawne instrumenty zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz problematyka analizy i wykładni przepisów prawa rolnego i żywnościowego. Analiza zagadnień objętych badaniami nad modelem samorządu terytorialnego, jest przedmiotem badań naukowych w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego. Jest to przydatne dla oceny rozwiązań istniejących w polskim porządku prawnym, np. odnośnie do poprawności kierunku zmian w ustawodawstwie samorządowym (np. zastąpienie organów kolegialnych organami monokratycznymi, pozycji marszałka czy starosty działających „jak organy”), wpływu i wykorzystania rozwiązań przyjętych przez ustawodawstwa obce, a także rozwiązań europejskich na kształt i funkcjonowanie samorządu w Polsce, w tym w szczególności w zakresie współdziałania jednostek. Tematyka badawcza projektów realizowanych przez Katedrę Publicznego Prawa Gospodarczego to zagadnienia istotne dla rozwoju rynku oraz krajowej przedsiębiorczości. Prowadzone i podejmowane przez pracowników Katedry badania znacząco sprzyjają zgłębianiu wiedzy z zakresu m. in. prawa rynku kapitałowego, partnerstwa publiczno-prywatnego, zamówień publicznych, własności przemysłowej, prawa konkurencji, prawa gospodarczego Unii Europejskiej oraz prawa pomocy publicznej. Przedstawione powyżej w sposób przekrojowy kierunki badań związanych z dyscypliną nauk o administracji w niekwestionowany sposób związane są z realizacją procesu dydaktycznego na kierunku *administracja*. Prowadzenie badań oraz osiągane wyniki pozwalają na kontynuację i poszerzanie zainteresowań naukowych oraz tworzą merytoryczną płaszczyznę dyskursu pomiędzy samodzielnymi pracownikami Wydziału, a kształconą przez nich młodą kadrami,

włączającą się w prowadzenie badań naukowych. Efekt współdziałania przejawia się również w niezwykle aktywnej działalności publikacyjnej pracowników Wydziału. Wyraźnym przejawem szeroko zakreślonych badań naukowych na Wydziale są konferencje organizowane przez poszczególne katedry, a niekiedy w ramach współpracy pomiędzy katedrami. Badania naukowe przyczyniły się do wielu awansów naukowych. W latach 2012 – 2016, na WPiA UŚ w Katowicach 14 osób uzyskało tytuł profesora, 25 osób stopień doktora habilitowanego oraz 13 osób stopień doktora.

1.3.

Efekty kształcenia dla kierunku *administracja*, zarówno I jak i II stopnia, zostały zatwierdzone uchwałą Senatu UŚ nr 133/2012 z dnia 29 maja 2012 r. Realizacja kierunkowych efektów kształcenia odbywa się w ramach poszczególnych modułów wskazanych w obowiązujących siatkach studiów. Każdy z modułów realizuje wybrane efekty kierunkowe w taki sposób, by w rezultacie końcowym uzyskać wszystkie zaplanowane kierunkowe efekty kształcenia. Podkreślenia wymaga, że opracowanie efektów kształcenia opierało się na wzorcach międzynarodowych wynikających z Europejskich Ram Kwalifikacji dla Ucznia się przez Całe Życie (ERK) oraz na Ramach Kwalifikacji dla Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (EHEA). W ramach studiów I stopnia zakłada się przede wszystkim nabycie podstawowej wiedzy o teoretycznych podstawach funkcjonowania administracji publicznej, a w tym w zakresie o organizacji i zasadach działania współczesnej administracji rządowej i samorządowej, zasadach postępowania administracyjnego i sądownictwa administracyjnego, prawoznawstwa i logiki prawniczej, a ponadto o podstawowych zasadach i instytucjach prawa cywilnego, prawa karnego, prawa pracy oraz prawa międzynarodowego i europejskiego. Studia II stopnia mają umożliwić studentom nabycie pogłębionej wiedzy na temat administracji jako nauki społecznej. Efekty kształcenia przewidują poszerzenie wiedzy na temat instytucji i struktury administracji publicznej w Polsce i w Unii Europejskiej. Zgodnie z efektami kształcenia studenci nabywają umiejętności w zakresie interpretowania zjawisk społecznych, kulturowych i politycznych wpływających na tworzenie prawa oraz podejmowanie decyzji administracyjnych. Ponadto nabywają umiejętność argumentowania i uzasadniania podejmowanych decyzji, przygotowywania projektów pism o charakterze administracyjnym (decyzji, umów, aktów normatywnych) oraz zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Uzupełnieniem tych obszarów jest nabywanie kompetencji społecznych pozwalających na zatrudnienie absolwenta kierunku *administracja* na stanowiskach wykonawczych lub kierowniczych w administracji samorządowej i rządowej oraz instytucjach publicznych o różnicowanym charakterze.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku *administracja* pozostaje w ścisłym związku z realizacją strategii oraz misji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Koncepcja kształcenia zakłada również aktywizację studentów mającą na celu poszerzanie wiedzy oraz przygotowanie studenta do prowadzenia badań naukowych, jak również rozpoczęcie badań w trakcie studiów. Na kierunku *administracja* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, prowadzone są badania w obszarze, dziedzinie i dyscyplinie studiów, odpowiadającej określonym efektom kształcenia dla ocenianego kierunku studiów.

Efekty kształcenia na obu stopniach zostały określone prawidłowo. Skonstruowane są w ten sposób, aby osiągnąć założone cele koncepcji kształcenia z uwzględnieniem specyfiki kształcenia na kierunku *administracja*.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Program kształcenia na kierunku *administracja* na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, zarówno na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej, jak również w formie niestacjonarnej, skonstruowany został na bazie treści kształcenia związanych z badaniami naukowymi prowadzonymi w Jednostce. Podkreślić należy, że w latach 2014 – 2015 prowadzone były intensywne działania związane z optymalizacją programu studiów, powołano Zespół ds. Zmiany Programów Studiów, który podjął prace koncepcyjne mające na celu znalezienie najlepszych metod osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia oraz przeprowadził konsultacje w tym zakresie z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Zwieńczeniem prac nad unowocześnieniem programu studiów było przygotowanie i zatwierdzenie w bieżącym roku akademickim Karty kierunku. Zakres treści programowych obejmuje moduły stanowiące przedmioty obligatoryjne, które obejmują zagadnienia będące przedmiotem badań naukowych prowadzonych przez poszczególne katedry. W szczególności stworzone moduły: prawo administracyjne, postępowanie administracyjne, postępowanie sądowo-administracyjne i prawo samorządu terytorialnego realizują treści programowe odnoszące się do zakresu badań naukowych prowadzonych w katedrach, tj. odpowiednio: „Podstawowe problemy nauk o administracji” (w ramach tematu badawczego podejmowane są problemy dotyczące miejsca administracji publicznej w systemie społeczno-politycznym, procedur decyzyjnych w administracji publicznej, a także wpływu informatyzacji na działanie administracji publicznej), „Wpływ prawa europejskiego na polskie prawo samorządowe”, „Formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego”, „Problematyka zarządzania i jakości w jednostkach samorządu terytorialnego”, „Zagadnienia etyki pracowników samorządowych”. Konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi doprowadziły do rozszerzenia oferty dydaktycznej na kierunku *administracja* poprzez utworzenie nowych specjalności – „bezpieczeństwo wewnętrzne” (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I oraz II stopnia

od roku akademickiego 2013/2014); „administrowanie rolnictwem” (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia od roku akademickiego 2014/2015); „administracja bezpieczeństwem energetycznym” (na studiach stacjonarnych II stopnia od roku akademickiego 2014/2015) oraz „administracja rządowa i samorządowa” (na studiach stacjonarnych II stopnia od roku akademickiego 2014/2015). Dużym zainteresowaniem kandydatów cieszy się zwłaszcza specjalność „bezpieczeństwo wewnętrzne”. Mając na uwadze rosnące zapotrzebowanie rynku na profesjonalne usługi z zakresu zapewniania szeroko rozumianego bezpieczeństwa oraz zjawisko prywatyzacji zadań policyjnych, program studiów obejmuje zagadnienia wymagane podczas egzaminu uprawniającego do uzyskania licencji pracownika ochrony osób i mienia oraz detektywa.

Ponadto bogata oferta modułów fakultatywnych przygotowana jest przez nauczycieli akademickich na podstawie prowadzonych badań naukowych, zaś warunkiem ich uruchomienia jest wymóg posiadania dorobku naukowego potwierdzającego prowadzenie badań w tym zakresie lub doświadczenia zawodowego, np. „Organizacja pracy biurowej. Zagadnienia prawne”, „Dokument w prawie polskim”, „Prawa człowieka w działalności administracji”, „Patologie społeczne”, „Proces inwestycyjno-budowlany” czy „Poszukiwanie osób zaginionych” (na studiach I stopnia) oraz „Informacja publiczna i niejawna w administracji”, „Administracyjnoprawny status rodziny”, „Ograniczenia antykorupcyjne w samorządzie terytorialnym”, „Policja administracyjna”, „Administracyjne prawo drogowe” (na studiach II stopnia). Zakres i dobór modułów zarówno podstawowych, jak i dodatkowych, pozwala na realizację efektów kształcenia we wszystkich wskazanych obszarach wiedzy określonych w efektach kształcenia dla kierunku administracja, odpowiednio dla studiów I i II stopnia. Program kształcenia pozwala również na realizację wymaganych efektów kształcenia w zakresie wykształcenia ogólnego. Tak przygotowane treści kształcenia pozwolą przyswoić studentom zarówno metodę prawną-dogmatyczną, jak też prawną-histeryczną i prawnopównawczą, wykorzystywane przy prowadzeniu badań, a które stanowiąc będą nieodłączny element przyszłej pracy absolwentów w organach administracji oraz prywatnoprawnych organizacjach i korporacjach, przy interpretacji aktów prawnych i analizie publikacji prawniczych.

Stosowane są zdywersyfikowane metody dydaktyczne. Wykłady prowadzone są w formie prezentacji *power point*, tradycyjnego wykładu i wykładu interaktywnego. W ramach ćwiczeń sporządza się wzory umów, decyzji administracyjnych, pism urzędowych i rozwiązywane są kazusy, a ponadto studenci przygotowują wypowiedzi na zadany temat czy referaty. Zróżnicowane metody kształcenia pozwalają na nabycie przez studentów wiedzy w zakresie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności nabycie wiedzy na temat administracji jako nauki społecznej oraz innych nauk społecznych (K_W017) czy też przykładowo na temat instytucji i struktury współczesnej administracji, tak rządowej jak i samorządowej, oraz zasad ich działania w Polsce i w Unii Europejskiej (K_W05). Rozwiązywanie kazusów i nauka opracowania zagadnień w postaci referatów pozwala nabyć umiejętności studentów zakładane w efektach kształcenia, w tym pozwala prawidłowo interpretować, prognozować i wyjaśniać zjawiska społeczne, kulturowe, polityczne wpływające na tworzenie prawa i podejmowanie rozstrzygnięć w sprawach indywidualnych (K_U01) oraz pozwala podejmować decyzje i przekonywająco je uzasadnić (K_U02). Sporządzanie wzorów umów, decyzji, pism urzędowych oraz wypowiedzi ustne pozwalają przygotować studenta do bycia świadomym

i aktywnym uczestnikiem życia publicznego (K_K06) oraz do uczestniczenia w różnego rodzaju projektach społecznych (K_K07).

Realizacji wyżej wymienionych celów służą przyjęte metody nauczania teoretycznego pozwalające na asymilację wiedzy, metody problemowe pozwalające na dogłębne poznanie szczegółowych zagadnień prawnych, które są realizowane w ramach treści dodatkowych, stanowiących wycinek szerszej problematyki omawianej w ramach treści podstawowych (w szczególności realizowane w ramach wykładów monograficznych i specjalizacyjnych, konwersatoriów, seminariów). Realizacja założonych celów następuje także poprzez wykorzystanie metod samodzielnego dochodzenia do wiedzy oraz metod praktycznych (analiza problemów prawnych na wybranych przykładach orzecznictwa sądowego, rozwiązywanie kazuśów), a także poprzez pracę własną studenta (np. przygotowywanie samodzielnych wypowiedzi na zadany temat). Wprowadzenie zdywersyfikowanych metod nauczania umożliwia także osiągnięcie umiejętności określonych w efektach kształcenia. Lektoraty oraz zajęcia prowadzone w języku obcym (wykład z wykorzystaniem języka obcego) pozwalają na posługiwanie się co najmniej jednym językiem obcym, z uwzględnieniem języka specjalistycznego. Stosowanie metod praktycznych w oparciu o zdobytą wiedzę teoretyczną umożliwia osiągnięcie zakładanych kompetencji społecznych, w tym zdolność do działania w zespole i kierowania nim, a także umiejętność świadomego uczestnictwa w życiu publicznym na płaszczyźnie europejskiej, krajowej i lokalnej.

2.2.

Badanie osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia odbywa się na bieżąco poprzez weryfikację osiągniętej wiedzy w trakcie zajęć ze studentami oraz po zakończeniu każdego z modułów, w formie przewidzianej w siatce studiów (zaliczenie lub egzamin). Zasady ustalania oceny końcowej modułu określa uchwała Rady Wydziału nr 87/2015 z dnia 26 maja 2015 r. Metody sprawdzenia i oceniania efektów kształcenia w trakcie procesu kształcenia uzależnione są od decyzji koordynatora modułu, w zależności od zakładanych efektów kształcenia, przy czym informacja na ten temat zamieszczona jest w opisach modułu oraz podawana do informacji studentom przed przystąpieniem do realizacji modułu. Ocena ta opiera się na określonych dla danego modułu metodach weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przykładowymi metodami weryfikacji efektów kształcenia są: wypowiedź ustna na zadany temat, praca pisemna, test otwarty, test wyboru, przygotowywanie wzorów pism, rozwiązywanie kazuśów, przygotowywanie referatów, praca w grupach, konwersacje pozwalające ocenić umiejętność argumentowania wyrażonego stanowiska. Ocena końcowa modułu udokumentowana jest w postaci pisemnych prac egzaminacyjnych oraz testów, a także w postaci wykazu zagadnień (pytań) egzaminacyjnych.

Tytułem przykładu wskazać można przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania z efektami kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w trakcie procesu kształcenia:

- egzamin ustny, praca pisemna, test pozwala na weryfikację efektu K_W03 (rozumie podstawowe zasady rozumowania prawniczego logiki prawniczej), K_W05 (zna instytucje i struktury współczesnej administracji tak rządowej jak i samorządowej oraz zasady ich działania), K_W04 (ma wiedzę na temat poglądów dotyczących struktur i instytucji społecznych), K_U01 (potrafi prawidłowo zinterpretować i prognozować zjawiska społeczne,

polityczne i kulturowe wpływające na tworzenie prawa i podejmowanie rozstrzygnięć), K_U07 (potrafi rozwiązywać dylematy zawodowe oraz rozwiązywać problemy wymagające zastosowania wiedzy interdyscyplinarnej), K_K06 (jest świadomym i aktywnym uczestnikiem życia publicznego);

- przygotowywanie wzorów pism urzędowych, rozwiązywanie kazusów, przygotowywanie referatów, praca w grupach, konwersacje pozwalają na weryfikację następujących efektów: K_W03 (zna i rozumie zasady rozumowania prawniczego i logiki prawniczej), K_W11 (ma podstawową wiedzę z zakresu prawa cywilnego, karnego i innych dziedzin prawa), K_U05 (umie przygotować projekty podstawowych pism o charakterze administracyjnym), K_U09 (posiada umiejętność wykorzystania w praktyce wiedzy z zakresu prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego), K_K07 (ma umiejętność uczestnictwa w różnego rodzaju projektach społecznych i umie przewidywać ich skutki), K_K01 (jest cennym pracownikiem w administracji samorządowej, państwowej oraz instytucjach publicznych o zróżnicowanym charakterze, w tym w zakresie tzw. administracji świadczącej).

Po zakończeniu procesu kształcenia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia obejmuje proces dyplomowania przebiegający na podstawie zasad dyplomowania na wszystkich kierunkach studiów na Wydziale Prawa i Administracji UŚ, określonych uchwałą Rady Wydziału z dnia 14 września 2010 r. Proces ten obejmuje przede wszystkim przygotowanie pracy licencjackiej (na studiach I stopnia) lub magisterskiej (na studiach II stopnia) oraz egzamin dyplomowy. Zasady składania i archiwizacji prac dyplomowych określa zarządzenie nr 16 Rektora z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych. Na gruncie obowiązujących uregulowań można wyróżnić trzy zasadnicze etapy procedury dyplomowania. Pierwszy etap stanowi rejestracja tytułu pracy dyplomowej przewidziana w powołanym wyżej zarządzeniu Rektora. Wymaga ona złożenia przez studenta w dziekanacie, najpóźniej do końca semestru poprzedzającego ostatni semestr studiów, formularza rejestracji tytułu pracy dyplomowej zatwierdzonego przez promotora. Na tej podstawie następuje rejestracja pracy w systemie USOS w terminie 14 dni od otrzymania formularza. Tematy prac dyplomowych dotyczą szczegółowych zagadnień z poszczególnych dziedzin prawa, będących przedmiotem zainteresowania i badań naukowych pracowników Wydziału, a także przedmiotem zainteresowania studentów. Przygotowanie pracy oparte jest na analizie problematyki prawnej w literaturze przedmiotu i w orzecznictwie sądowym, wyciąganiu wniosków, co do zgłaszanych w literaturze albo przyjętych w orzecznictwie rozwiązań prawnych oraz formułowaniu własnych wniosków. Zgodnie z powołaną wyżej uchwałą Rady Wydziału, tematy prac dyplomowych zgłoszone w drodze złożenia formularza podlegają zatwierdzeniu przez kierownika katedry. W razie braku zatwierdzenia tematu pracy dyplomowej przez kierownika katedry niezbędna jest modyfikacja tytułu pracy, która wymaga ponownego złożenia formularza, stanowiącego zgłoszenie aktualizacyjne. W rezultacie powierzenia przez Dziekana zadań projakościowych Zespołowi ds. Jakości Kształcenia, do Zespołu należy weryfikacja tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z dziedzinami i dyscyplinami naukowymi reprezentowanymi przez katedry, w ramach których przygotowywane są prace, czyli pod kątem ich zgodności z działalnością naukową prowadzoną w poszczególnych katedrach. Wątpliwości powstałe w tym zakresie podlegają konsultacji

Przewodniczącego Zespołu z kierownikiem katedry, której dotyczą. Jeśli nie zostaną one w tej drodze usunięte, np. gdy nie doprowadzą do modyfikacji tematu pracy dyplomowej, Przewodniczący Zespołu informuje o ich stwierdzeniu Dziekana.

Drugi etap procedury dyplomowania dotyczy złożenia pracy dyplomowej. Po jej przyjęciu przez promotora, student jest zobowiązany wprowadzić pracę do systemu APD. Powinno to nastąpić do 25 września w roku akademickim, w którym student ukończył studia. W uzasadnionych wypadkach, na podstawie decyzji Dziekana, termin ten może zostać wydłużony. W następstwie wprowadzenia do systemu APD praca jest poddawana obowiązkowej kontroli antyplagiatowej w systemie współpracującym z ogólnopolskim repozytorium pisemnych prac dyplomowych. Kontrola ta ma na celu wyeliminowanie patologicznych zjawisk, które ujawniają się w przypadku prac dyplomowych, a polegają na przywłaszczeniu sobie autorstwa cudzego utworu i przedstawieniu go do oceny jako własnej pracy. Przeciwdziałanie takim zjawiskom opiera się również na bieżącym monitorowaniu przez promotora postępów w przygotowywaniu pracy dyplomowej. Jeżeli wyniki określonej wyżej kontroli antyplagiatowej nie nasuwają zastrzeżeń promotora, dokonuje on zatwierdzenia pracy. Zatwierdzenie pracy prowadzi do uruchomienia trzeciego etapu procedury dyplomowania. Na trzeci etap procesu dyplomowania składa się weryfikacja realizacji efektów kształcenia związanych z przygotowaniem pracy dyplomowej, która odbywa się w dwóch odsłonach i obejmuje ocenę pracy przez recenzentów oraz egzamin dyplomowy przed komisją. Recenzje powinny być sporządzone w systemie APD przed egzaminem dyplomowym, aby umożliwić studentowi zaznajomienie się z uwagami oraz zastrzeżeniami recenzentów i stworzyć w ten sposób moliwość przygotowania argumentów na rzecz obrony swoich poglądów, wyrażonych w pracy dyplomowej. Jeżeli pomiędzy ocenami pracy dyplomowej promotora i recenzenta występują różnice, ustalenie ogólnej oceny pracy dyplomowej należy do przewodniczącego komisji na egzaminie dyplomowym. Rzetelność recenzji podlega corocznej ocenie przez Zespół ds. Jakości Kształcenia w odniesieniu do losowo wybranej grupy prac dyplomowych. Dopuszczenie do egzaminu dyplomowego jest uwarunkowane uzyskaniem pozytywnych ocen pracy dyplomowej. Na egzaminie dyplomowym student udziela odpowiedzi na co najmniej trzy pytania, z których jedno dotyczy pracy, natomiast dwa pytania, losowane przez studenta, pochodzą z zestawu przekrojowych 20 pytań opracowanych przez prowadzących prace dyplomowe i udostępnianych studentom na początku każdego roku akademickiego.

W ramach omawianego etapu ocenie podlega osiągnięcie przez studenta następujących efektów kształcenia: K_W04 (absolwent studiów I stopnia – zna genezę i ewolucję prawa administracyjnego oraz ma wiedzę na temat poglądów dotyczących struktur i instytucji społecznych; absolwent studiów II stopnia – dysponuje poszerzoną wiedzą na temat prawa administracyjnego, a także wiedzą na temat poglądów dotyczących struktur i instytucji społecznych i doktryn politycznych), K_U04 (określa kompetencje organów administracji i zasady ich odpowiedzialności), K_U01 (potrafi interpretować i prognozować zjawiska społeczne, kulturowe, polityczne, wpływające na tworzenie prawa i podejmowanie decyzji administracyjnych), K_K08 (potrafi identyfikować interesy jednostek, społeczności lokalnych oraz środowiska, jest świadomy konsekwencji wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz innych strukturach międzynarodowych), K_K02 (jest przygotowany do pracy w zespole i kierowania nim). W razie negatywnego wyniku egzaminu dyplomowego powtórny

egzamin odbywa się nie wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej w drugim terminie egzaminu, Dziekan może zarządzić komisyjny egzamin dyplomowy, w ramach którego komisję tworzą, obok dziekana, promotora i recenzenta, dodatkowo dwie osoby posiadające co najmniej stopień naukowy doktora z dziedziny odpowiadającej tematyce pracy dyplomowej. W przypadku negatywnego wyniku komisyjnego egzaminu dyplomowego, dziekan podejmuje decyzję o skreśleniu studenta z listy studentów. Z punktu widzenia ZO szczególnie istotne jest monitorowanie dalszych losów absolwentów, co w przypadku kierunku *administracja* następuje poprzez uzyskiwanie informacji z rynku pracy a także poprzez współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Warto też zaznaczyć, że na bieżąco są monitorowane procedury oceny jakości zakładanych efektów kształcenia, gdyż kluczową kwestią – w opinii Władz Wydziału – jest nie tylko wdrożenie mechanizmów kontroli jakości, ale też ich ciągłe doskonalenie.

2.3.

Rekrutacja kandydatów na kierunek *administracja* odbywa się zgodnie z zasadami przyjętymi uchwałą Nr 467 Senatu UŚ z 19 maja 2015 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim. W przypadku studiów stacjonarnych I stopnia kwalifikacja obejmuje konkurs świadectw dojrzałości. Wynik ostateczny stanowi sumę punktów procentowych z trzech przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej, z tym że rezultat osiągnięty z poziomu podstawowego zostaje pomnożony przez współczynnik 0,5. W przypadku, gdy kandydat zdawał więcej niż trzy przedmioty lub przedmiot na obydwu poziomach, brany jest pod uwagę wynik korzystniejszy dla kandydata. Poza tym z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego zostają dopuszczeni laureaci oraz finaliści olimpiad stopnia centralnego, wskazanych w załączniku do uchwały. Limit przyjęć na studiach stacjonarnych I stopnia został określony na 150 osób. W roku akademickim 2016/2017 na I rok studiów zostało przyjętych 169 osób (z czego 123 osoby wybrały specjalność „administracja ogólna”, a 46 osób specjalność „bezpieczeństwo wewnętrzne”). W odniesieniu do studiów niestacjonarnych I stopnia kwalifikacja następuje na podstawie złożonych dokumentów do wyczerpania miejsc, po uprzednim zarejestrowaniu się kandydata w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK). W roku akademickim 2016/2017 limit miejsc określono na 250 osób, przyjęto 87 osób (na specjalność „administracja ogólna”).

Rekrutacja na studia II stopnia, zarówno stacjonarne jak i niestacjonarne, odbywa się na podstawie złożenia wymaganych dokumentów, według kolejności rejestracji w IRK. Jeżeli liczba zapisów w systemie IRK jest wyższa niż zakładany limit miejsc, kwalifikacja odbywa się na podstawie średniej ocen ze studiów wyższych. Na studia II stopnia przyjmowani są absolwenci studiów I stopnia z kierunku *administracja*, a także absolwenci innych kierunków studiów I stopnia (licencjackich), studiów inżynierskich oraz magisterskich. W roku akademickim 2016/2017 limit miejsc określono na 150 osób na studiach stacjonarnych oraz 400 osób na studiach niestacjonarnych. Przyjęto odpowiednio 133 osoby na studia stacjonarne (specjalność „administracja rządowa i samorządowa” – 80 osób; specjalność „bezpieczeństwo wewnętrzne” – 53 osoby) oraz 71 osób na studia niestacjonarne (specjalność „administracja samorządowa” – 49 osób; specjalność „bezpieczeństwo wewnętrzne” – 22 osoby). Warunki i zasady uznawania efektów oraz okresów kształcenia i kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie

wyższym, określone są w Regulaminie studiów oraz w uchwale Rady Wydziału z dnia 14 września 2010 r. i udostępnione na stronie internetowej Wydziału. Potwierdzanie efektów kształcenia uzyskanych poza edukacją formalną jest przedmiotem szczegółowej regulacji zawartej w uchwale Senatu UŚ w sprawie zasad organizacji potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną (uchwała Senatu UŚ nr 485/2015).

Na zakończenie procesu kształcenia weryfikacja efektów kształcenia następuje poprzez przygotowanie pracy dyplomowej (licencjackiej/magisterskiej), w której student powinien wykazać się pogłębioną wiedzą w wybranej dziedzinie prawa, umiejętnością interpretacji przepisów w oparciu o dorobek literatury i orzecznictwa sądowego, a podczas obrony pracy dyplomowej powinien wykazać się kompetencjami do przekazywania i obrony swoich poglądów, umiejętnością wypowiedzania się przy prezentowaniu opisanego zagadnienia. Ocena uzyskanych efektów jest odzwierciedlona w recenzjach prac licencjackich (magisterskich) oraz udokumentowana w postaci protokołu egzaminu dyplomowego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program kształcenia na kierunku *administracja*, zarówno na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej, jak również w formie niestacjonarnej, skonstruowany został na bazie treści kształcenia związanych z badaniami naukowymi prowadzonymi w Jednostce.

Program kształcenia obejmuje moduły stanowiące przedmioty obligatoryjne, które dotyczą zagadnień będących przedmiotem badań naukowych prowadzonych przez poszczególne katedry.

Zakres i dobór modułów obligatoryjnych oraz fakultatywnych pozwala na realizację efektów kształcenia we wszystkich wskazanych obszarach wiedzy określonych w efektach kształcenia dla kierunku *administracja*.

Badanie osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia odbywa się na bieżąco poprzez weryfikację osiągniętej wiedzy w trakcie zajęć ze studentami oraz po zakończeniu każdego z modułów, w formie przewidzianej w planie studiów.

Rekrutacja kandydatów na kierunek *administracja* odbywa się zgodnie z zasadami przyjętymi uchwałą Senatu.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

3.1.

Funkcjonujący na Wydziale Prawa i Administracji Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), wprowadzony został w Jednostce na mocy uchwały nr 90/2015 Rady

Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie zatwierdzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. W ramach systemu na Wydziale działa Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który realizuje powierzone mu zadania w zgodzie z polityką jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim określoną w zarządzeniu nr 162/2015 Rektora z dnia 14 grudnia 2015 r. Ponadto w strukturze WSZJK na Wydziale funkcjonuje także Komisja ds. Jakości Kształcenia powoływana przez Radę Wydziału na wniosek Dziekana. Projakościowe działania należą do kompetencji Dziekana, Kolegium Dziekańskiego oraz Rady Wydziału. W ramach procesu wdrażania Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w 2014 r. z inicjatywy Dziekana podjęte zostały prace zmierzające do oceny programu studiów na kierunku *administracja* i zaproponowania zmian w tym zakresie. W tym celu został powołany Zespół ds. Zmiany Programu Studiów. Prace Zespołu zostały rozłożone na kilka etapów. Przewodnicząca Zespołu ds. Zmiany Programu Studiów poddała pod dyskusję zasadnicze kierunki zmian programu studiów, które przewidywały rozszerzenie oferty programowej, w szczególności poprzez uruchomienie nowych specjalności w ramach kierunku *administracja*. Wytyczone kierunki zmian stanowiły podstawę do ich przedyskutowania przez przedstawicieli Zespołu z kierownikami katedr oraz przedstawicielami Samorządu Studenckiego. Opinię interesariuszy zewnętrznych prezentowali nauczyciele akademicki sprawujący funkcje w zakresie praktyki prawniczej i administracyjnej, a także przedstawiciele organów administracji publicznej, organów wymiaru sprawiedliwości czy podmiotów gospodarczych. Ostatnim etapem dyskusji w sprawie zmian programu studiów było posiedzenie Rady Wydziału, na którym głos mieli zarówno poszczególni samodzielni nauczyciele akademicki, jak i przedstawiciele młodszych pracowników naukowych oraz studentów. Zmiany polegały na częściowym zastąpieniu dotychczas funkcjonujących specjalności (takich jak: „administracja sądowa” na studiach I stopnia czy „administracja europejska” na studiach II stopnia) nowymi specjalnościami. Od roku 2013/2014 na studiach I stopnia, a od roku 2016/2017 także na studiach II stopnia, uruchomiono nową specjalność „bezpieczeństwo wewnętrzne”. Natomiast od roku 2014/2015 oferta dydaktyczna na studiach II stopnia została rozszerzona poprzez utworzenie takich specjalności, jak: „administrowanie rolnictwem” oraz „administracja bezpieczeństwem energetycznym”. Według ZO, należy podkreślić, że wszelkie zmiany w zakresie programu kształcenia (uruchamianie nowych specjalności i likwidacja niepopularnych) uwzględniają oczekiwania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Bieżące monitorowanie programu kształcenia opiera się na współpracy Dziekana Wydziału, Prodziekanów oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Wobec przeważającej liczby przedmiotów obowiązkowych w ramach programu studiów, monitorowanie programu kształcenia przez wymienione organy koncentruje się przede wszystkim na dokonywanym w odstępach półrocznych, wraz z rozpoczęciem każdego kolejnego semestru, przeglądzie oferty przedmiotów do wyboru. Przegląd ten oprócz weryfikacji negatywnej, polegającej na zamknięciu możliwości wyboru przedmiotów, w przypadku których brak jest zainteresowania ze strony studentów lub zainteresowanie jest nikłe i liczebność grupy nie osiąga założonych, minimalnych poziomów, obejmuje również sprawdzenie, czy nowo zgłoszone przedmioty są oferowane przez pracowników naukowo-dydaktycznych mających dorobek w danej dziedzinie lub dyscyplinie naukowej albo doświadczenie zawodowe, gwarantujące należyłą jakość prowadzonych wykładów lub konwersatoriów. W tym ostatnim aspekcie ustalenie braku podstaw do uruchomienia

określonego przedmiotu w ramach danej katedry lub przez określonego pracownika naukowo-dydaktycznego jest podstawą do zakwestionowania jego zgłoszenia do listy oferowanych przedmiotów do wyboru..

W ramach przebiegu studiów weryfikacja efektów kształcenia odbywa się w trzech następujących etapach:

1) w ramach oceny studenta w związku z realizacją określonego modułu składającego się na program studiów; ocena ta opiera się na określonych dla danego modułu sposobach weryfikacji wiedzy, umiejętności i kwalifikacji społecznych, np. na wynikach testów wiedzy, egzaminów pisemnych z pytaniami otwartymi, kolokwium, na umiejętności prowadzenia konwersacji, w szczególności umiejętności argumentowania wyrażonego stanowiska, pracach indywidualnych lub zespołowych, rozwiązywaniu problemów wykładniczych, w tym w aspekcie praktycznym (tzw. kasusów); końcowym kryterium jest ocena modułu, która w przypadku modułów, w ramach których zajęcia mają formę wykładu i ćwiczeń, stanowi wypadkową ocen uzyskanych w ramach poszczególnych form zajęć;

2) praktyki zawodowe; na tym etapie weryfikacja efektów kształcenia, uwzględniająca przede wszystkim nabycie umiejętności, jest dokonywana przez Pełnomocnika Dziekana ds. Praktyk Studenckich;

3) proces dyplomowania przebiegający na podstawie zasad dyplomowania na wszystkich kierunkach studiów na WPiA, określonych uchwałą Rady Wydziału z dnia 14 września 2010 r.; proces ten obejmuje przede wszystkim przygotowanie pracy dyplomowej (licencjackiej na studiach I stopnia i magisterskiej na studiach II stopnia). Zasady składania i archiwizacji prac dyplomowych określa Zarządzenie nr 16 Rektora UŚ w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych. Procedura określona w zarządzeniu przewiduje kontrolę antyplagiatową prac dyplomowych. Ocena weryfikacji osiągania efektów kształcenia na każdym z wymienionych etapów podlega szczegółowej ocenie z perspektywy jakości kształcenia. W ogólnym zarysie, miarą osiągania efektów kształcenia na wymienionych etapach, obok kryteriów przyjmowanych w celu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w ramach danego modułu są kryteria jakościowe, wynikające z analizy wniosków z hospitacji zajęć oraz ankietyzacji odnoszącej się do jakości zajęć.

Zakres hospitacji zajęć w ostatnich latach nie był – w opinii Władz Wydziału – w pełni zadowalający, mimo że wezwanie do ich przeprowadzenia zostało sformułowane przez Przewodniczącego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w stosunku do kierowników katedr na forum Rady Wydziału. W tym stanie rzeczy Przewodniczący, w corocznym Raporcie samooceny Jednostki w zakresie jakości kształcenia (z roku akademickiego 2015/2016), wystąpił z postulatem ustalenia w odniesieniu do każdego roku akademickiego listy 12 osób, których zajęcia miałyby być poddane obowiązkowej hospitacji. Postulat ten spotkał się z aprobatą Dziekana, w wyniku czego została zarządzona hospitacja wskazanej liczby nauczycieli akademickich, wytypowanych w porozumieniu Prodziekanami, kierownikami studiów oraz Przewodniczącym Zespołu ds. Jakości Kształcenia, przede wszystkim przy uwzględnieniu docierających do Władz Wydziału informacji, mogących nasuwać wątpliwości co do należytej jakości prowadzonych zajęć. Z hospitacji sporządzane są protokoły, które

gromadzi i analizuje Zespół ds. Jakości Kształcenia. Jeśli na gruncie analizy protokołów hospitacji Zespół stwierdzi okoliczności, które wymagają podjęcia dalszych działań kontrolnych lub przedsięwzięcia środków służących zaradzeniu niepokojącym zjawiskom w procesie weryfikacji efektów kształcenia, Przewodniczący Zespołu zwraca się z informacją o tym oraz wnioskiem o podjęcie określonych działań zaradczych lub dyscyplinujących do Dziekana WPiA, gdyby nie były wystarczające w tym względzie czynności przedsiębrane samodzielnie przez Przewodniczącego Zespołu. Stwierdzenie nieprawidłowości w ramach procesu kształcenia lub weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do określonego pracownika naukowo-dydaktycznego powoduje w sposób automatyczny wciągnięcie go na listę osób poddanych obowiązkowej hospitacji w kolejnym roku akademickim.

Ogólna ocena metod weryfikacji efektów kształcenia w ramach poszczególnych modułów została przeprowadzona przez Zespół ds. Jakości Kształcenia w ramach weryfikacji modułów oraz sylabusów w związku z finalizacją prac nad Kartą Kierunku Administracja na WPiA w obecnej kadencji Władz Dziekańskich. Pozwoliła ona stwierdzić, że w zdecydowanej większości przypadków metodę weryfikacji efektów kształcenia stanowi egzamin w formie ustnej lub pisemnej. Zespół na omawianym poziomie oceny sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia nie stwierdził rozbieżności pomiędzy założonymi celami kształcenia, osiąganymi efektami i przyjmowanymi sposobami weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia. Na tle uwag sformułowanych w Raporcie Państwowej Komisji Akredytacyjnej z wizytacji Wydziału na kierunku Administracja w 2011 r. podkreślenia wymaga, że deskryptory celów i metod kształcenia oraz określenie zakresu i treści pracy własnej studenta stanowią obecnie integralny składnik modułów sporządzanych w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów i stanowiących rdzenny składnik Karty Kierunku. Dodatkowo, szczegółowe informacje dotyczące literatury przedmiotu, zakresu tematycznego, metod dydaktycznych oraz metod i kryteriów oceniania, stanowią treść sylabusów aktualizowanych każdorocznie przez nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za realizację całości lub części (np. tylko ćwiczeń) określonego modułu. Ponieważ wskazywanie przykładowych pytań egzaminacyjnych lub problemów zadawanych w związku z zaliczeniem ćwiczeń nie stanowi obowiązkowego składnika sylabusów, Zespół ds. Jakości Kształcenia uznaje ich zamieszczenie w treści sylabusów za wyraz dobrej praktyki, która zasługuje w pełni na aprobatę. Wg ZO, wymaga zaakcentowania, że w zakresie dotyczącym sylabusów ich zawartość jest przedmiotem dokonywanej w odstępach półrocznych weryfikacji w związku z obowiązkiem ich zaktualizowania pod kątem każdego rozpoczynającego się na nowo cyklu zajęć. W rezultacie weryfikacji, która miała miejsce w związku z tworzeniem Karty kierunku szereg osób, których sylabusy nie spełniały standardu obowiązującego na Wydziale, było wzywanych do usunięcia uchybień.

Kolejny sposób oceny osiągnięcia efektów kształcenia ujawnia się na tle wykonywania zadań powierzonych prodziekanowi oraz kierownikowi studiów przez Dziekana WPiA i wiąże się z przyjmowaniem oraz rozpatrywaniem wniosków studentów w ramach poszczególnych sesji egzaminacyjnych, przede wszystkim z rozpatrywaniem wniosków o egzamin komisyjny. Wnioski te, zwłaszcza ich uzasadnienie, nierzadko prezentowane w szerszym zakresie w formie ustnej w ramach dyżurów dziekańskich, dostarczają informacji, które wskazują w niektórych wypadkach na mankamenty procesu weryfikacji efektów kształcenia w ramach określonego modułu. Kierownik studiów w porozumieniu z Przewodniczącym Zespołu ds.

Jakości Kształcenia w uzasadnionych przypadkach dokonują weryfikacji prac egzaminacyjnych.

Osobne miejsce w ramach sposobów oceny osiągania efektów kształcenia stanowi ocena jakości kadry dydaktycznej. Temu podporządkowane są działania Zespołu polegające na weryfikacji dorobku naukowego nauczycieli akademickich, zwłaszcza w kontekście nowo tworzonych przedmiotów, analiza zgodności prowadzonych zajęć z badaniami naukowymi i dziedziną lub dyscypliną nauki prawa reprezentowaną przez poszczególne katedry. Rezultaty tych działań są wykorzystywane w ramach wspomnianej wyżej weryfikacji listy przedmiotów oferowanych studentom do wyboru. Obowiązujący system organizacji praktyk studenckich, zgodny z Regulaminem praktyk studenckich obowiązującym na Uniwersytecie Śląskim, opiera się przede wszystkim na inicjatywie i aktywności studentów. W ocenie Zespołu ds. Jakości Kształcenia system ten nie gwarantuje jednak w należyтым stopniu możliwości weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia. Potwierdzenie odbycia praktyki przez studenta nie stanowi bowiem dostatecznego zapewnienia realizacji w trakcie praktyki czynności pozwalających na zdobycie umiejętności praktycznych i rozwinięcie kompetencji społecznych określonych w ramach efektów kształcenia. Z tego względu w bieżącym roku akademickim zostały podjęte prace zmierzające do zmiany modelu organizacji praktyk studenckich mające na celu oparcie go na instytucjonalnej współpracy WPiA przede wszystkim z organami administracji publicznej. Jednocześnie podjętym działaniom towarzyszy wystąpienie przez Dziekana z inicjatywą zmiany Regulaminu praktyk studenckich na UŚ tak, aby podejmowane działania mogły w przyszłości znaleźć oparcie w regulacjach prawnych obowiązujących na Uniwersytecie.

W przypadku prac dyplomowych ocena prawidłowości osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się na każdym z trzech etapów procedury dyplomowania. Na pierwszym etapie, związanym z rejestracją tematu pracy dyplomowej, zagwarantowaniu osiągnięcia efektów kształcenia służy obowiązek zatwierdzenia tematów prac w katedrach przez ich kierowników. W razie braku zatwierdzenia tematu pracy dyplomowej przez kierownika katedry niezbędna jest modyfikacja tytułu pracy. Ten mechanizm kontroli nad jakością prac dyplomowych w ramach poszczególnych katedr funkcjonuje w pełni od 2015 r. Drugi mechanizm dotyczący omawianego etapu procedury dyplomowania polega na weryfikacji tematów prac przez Zespół ds. Jakości Kształcenia. Weryfikacja jest przeprowadzana pod kątem zgodności tematów z dziedzinami i dyscyplinami naukowymi reprezentowanymi przez katedry, w ramach których przygotowywane są prace, czyli pod kątem ich zgodności z działalnością naukową prowadzoną w poszczególnych katedrach. Wątpliwości w tym zakresie podlegają konsultacji Przewodniczącego Zespołu z kierownikiem katedry, której dotyczą. Jeśli nie zostaną one w tej drodze usunięte, np. gdy nie doprowadzą do modyfikacji tematu pracy dyplomowej, Przewodniczący Zespołu informuje o ich stwierdzeniu Dziekana. Na drugim etapie procedury dyplomowania, ocena prawidłowości osiągnięcia efektów kształcenia zasadza się na obligatoryjnej kontroli przygotowanych prac dyplomowych w systemie antyplagiatowym. W odniesieniu do trzeciego etapu procesu dyplomowania ocena prawidłowości osiągnięcia efektów kształcenia przejawia się w aspekcie dotyczącym recenzji prac i egzaminu dyplomowego.

3.2.

Informacje dotyczące warunków rekrutacji oraz programu kształcenia są zamieszczone na stronach internetowych Wydziału oraz UŚ. Plany studiów, opisy modułów oraz sylabusy dostępne są w wersji elektronicznej i podlegają systematycznej aktualizacji lub zatwierdzeniu wraz z rozpoczęciem semestru, na którym moduł jest realizowany. Strona internetowa UŚ zawiera też zasady potwierdzanie efektów kształcenia uzyskanych poza edukacją formalną. Informacje zamieszczone na stronach internetowych są na bieżąco aktualizowane, co dotyczy również dorobku naukowego nauczycieli akademickich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na podstawie przeprowadzonej oceny programowej na kierunku *administracja* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, należy uznać, iż Wydział Prawa i Administracji posiada WSZJK normujący proces zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, zarówno o charakterze ogólnym, jak i odnoszący się bezpośrednio do wszystkich aspektów prowadzonego kierunku studiów. WSZJK w sposób kompletny i spójny określa prowadzoną politykę jakości, procedury, cele jakościowe oraz strategię ich realizacji.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2.Obsada zajęć dydaktycznych

4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Jednostka w przedłożonym Raporcie samooceny wskazała do minimum kadrowego na kierunku *administracja* na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, 43 nauczycieli akademickich, w tym 23 pracowników samodzielnych i 20 doktorów. Wszyscy zgłoszeni przez Uczelnię nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy z zakresu nauk o administracji, a więc koreluje on z zakładanymi efektami kształcenia dla ocenianego kierunku studiów. W związku z powyższym, spełnione zostały wymagania określone w § 12 ust. 1 pkt. 1 lit. a, oraz § 12 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów z dnia 26 września 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1596).

Pracownicy Wydziału prowadzą szeroko zakrojone badania naukowe, o czym świadczą w szczególności publikacje naukowe, udział w programach i konferencjach o zasięgu krajowym i zagranicznym. Wszyscy pracownicy mają duże doświadczenie dydaktyczne, studenci pod opieką pracowników naukowych osiągają sukcesy w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach oraz aktywnie uczestniczą w badaniach naukowych poprzez uczestnictwo w kołach naukowych.

4.2.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez pracowników prowadzących jednocześnie badania naukowe, w zakresie objętym programem studiów, zarówno w odniesieniu do modułów obligatoryjnych, jak również fakultatywnych. Zajęcia prowadzone są przez wybitnych specjalistów, często łączących wiedzę naukową z doświadczeniem praktycznym. Podkreślić należy, że pracownicy naukowcy Wydziału Prawa i Administracji są autorami i współautorami wiodących w kraju komentarzy kodeksowych oraz podręczników z zakresu nauki prawa administracyjnego i nauki administracji, co świadczy o ich uznanej pozycji w środowisku naukowym. Pozwala to włączyć również studentów w badania naukowe, publikacje, granty i konkursy międzynarodowe.

4.3.

Utrzymanie wysokiego poziomu jakości kadry naukowej jest fundamentalnym celem funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale i rozumiane jest jako podstawowa gwarancja realizacji efektów kształcenia w ramach poszczególnych modułów. Zapewnieniu jakości kadry naukowej służą różne mechanizmy. W ujęciu czasowym mechanizm zapewnienia najwyższej jakości katedry naukowej polega na ocenie okresowej nauczyciela akademickiego dokonywanej przez Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Zakresem oceny objęta jest działalność naukowa, dydaktyczna, udział w kształceniu kadry naukowej oraz działalność organizacyjna. Jakość kadry naukowej jest również poddawana bieżącej weryfikacji przez Zespół ds. Jakości Kształcenia, który opiera się w tym względzie na wynikach ankietyzacji przeprowadzonej wśród studentów oraz na informacjach docierających do członków Zespołu, a także na własnych czynnościach polegających na kontroli odbywania ćwiczeń, wykładów i konsultacji. W przypadku ujawnienia negatywnych zjawisk lub nasilenia negatywnych ocen jakości pracy nauczyciela akademickiego przewodniczący Zespołu ds. Jakości Kształcenia informuje o tym Dziekana, a także podejmuje inne stosowne działania, np. przedstawiając ujawnione zjawiska lub oceny na posiedzeniu Rady Wydziału.

Tytułem przykładu można wskazać, że członkowie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia podejmowali interwencje w następujących sprawach wskazanych im przez studentów (często w trakcie indywidualnych rozmów):

- w związku z informacją o nieodbywaniu dyżurów w wyznaczonych terminach przeprowadzono rozmowę z prowadzącym zajęcia, zobowiązano go do ustalenia dodatkowych dyżurów i poinformowania o ich terminach studentów (ogłoszenie na stronie wydziałowej);
- w związku z niekomunikatywnością wykładu przeprowadzono dwie rozmowy z kierownikiem katedry zobowiązując go do ustalenia z prowadzącym koniecznych zmian, ewentualnie rozważenie zmiany prowadzącego;

- w związku z uchybieniami ujawnionymi w zakresie prowadzenia seminarium, w szczególności sygnalizowaną przez studentów niemożnością porozumienia się z prowadzącym zaproponowano studentom zmianę seminarium, poproszono Dziekana o przeprowadzenie rozmowy dyscyplinującej z prowadzącym; ostatecznie seminarium zostało wycofane z oferty przedstawianej studentom do wyboru (studiów niestacjonarne);

- w związku z uchybieniami zaistniałymi w toku procesu zaliczenia języka obcego przeprowadzono rozmowę z Kierownikiem Studiów Nauki Języków Obcych, zasugerowano wycofanie zajęć z oferty wobec braku możliwości porozumienia się studentów z prowadzącym. Negatywna weryfikacja rozwoju naukowego, wskazująca na brak oparcia dla dalszego zatrudnienia na stanowisku adiunkta, stanowiła w minionym roku akademickim podstawę do odmowy przedłużenia zatrudnienia. ZO pozytywnie ocenia, że w bieżącym roku akademickim znacznemu zwiększeniu uległa liczba ankiet i liczba nauczycieli akademickich objętych ankietyzacją (w poprzednim roku akademickim liczba ankiet wyniosła 2850, w tym roku zdołano zebrać 6250 ankiet, obejmując jej zakresem ok. 80% nauczycieli akademickich). Ankietyzacją zostały również objęte moduły prowadzone przez osoby nie mające statusu nauczyciela akademickiego, w przypadku których nie obowiązuje ogólny obowiązek weryfikacji zajęć w drodze ankiet. Rozwój kadry naukowej udokumentowany jest awansami na WPiA. W latach 2012 – 2016 spośród pracowników zaliczanych do minimum kadrowego na kierunku *administracja* 4 osoby uzyskały tytuł profesora, 12 osób stopień doktora habilitowanego oraz 4 osoby stopień doktora, natomiast w odniesieniu do wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych WPiA, stanowi to odpowiednio: 14 osób (tytuł profesora), 25 osób (stopień doktora habilitowanego) oraz 13 osób (stopień doktora).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- Minimum kadrowe na kierunku *administracja* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia zostało spełnione w stopniu wyróżniającym.
- Wydział Prawa i Administracji UŚ w Katowicach prowadzi politykę kadrową, która umożliwia właściwy dobór kadry na kierunku *administracja*, a także sprzyja umiędzynarodowieniu tej kadry (m. in. program Erasmus+).
- Dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *administracja*, a także ich kompetencje i doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych są adekwatne do realizowanego programu studiów i zakładanych efektów kształcenia na wyżej wymienionym kierunku studiów.

Dobre praktyki

Silne wsparcie Władz Wydziału w uzyskiwaniu awansów naukowych przez nauczycieli akademickich.

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Prawa i Administracji w ramach kierunku *administracja* współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym na wielu polach. Przede wszystkim wskazać należy współpracę z Urzędem marszałkowskim województwa śląskiego, Urzędem wojewódzkim, urzędami gmin, urzędami miast, starostwami powiatowymi, samorządowymi jednostkami organizacyjnymi (np. miejskie ośrodki pomocy społecznej, straże gminne, powiatowe urzędy pracy), Śląskim Komendantem Wojewódzkim Policji, Szkołą Policji w Katowicach, Wojewódzkim Komendantem Państwowej Straży Pożarnej, Szefem Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, Wojewódzkim Zarządem WOPR, Centralną Stacją Ratownictwa Górniczego, Okręgową Izbą Radców Prawnych, Śląskim Oddziałem Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Krajową Szkołą Administracji Publicznej, Ministerstwem Rozwoju, Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji oraz portami lotniczymi (MPL Pyrzowice i MPL Balice). Współpraca ta polega na wsparciu przy organizacji konkursów studenckich, konferencji naukowych studencko-doktoranckich, pomocy w działalności kół naukowych oraz organizacji studenckich, udzielaniu informacji na temat praktyk i stażów studenckich oraz wsparciu absolwentów na rynku pracy. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest ponadto z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, które aktywnie wspierają działania Wydziału oraz współuczestniczą w organizacji wydarzeń naukowych. Przykładowo wskazać można stałą współpracę z Miastem Zabrze przy organizacji corocznych konferencji poświęconych samorządowi terytorialnemu. Pozwala to również na kontakty z lokalnymi przedsiębiorcami, którzy często stają się pracodawcami absolwentów kierunku *administracja*. Należy zaznaczyć, że poszczególne katedry związane z kierunkiem *administracja* współpracują także z liceami ogólnokształcącymi z województwa śląskiego, a w ramach tej współpracy doktoranci i pracownicy Wydziału udzielają informacji na temat oferty studiów i zasad rekrutacji oraz przeprowadzają wykłady dla licealistów. Podkreślić trzeba, że współpraca ta jest ciągle poszerzana. W ramach współpracy z otoczeniem i postulatem uwzględniania wzajemnych potrzeb interesariuszy zewnętrznych, studentów oraz pracowników kierunku w 2013 roku nawiązano trwałą współpracę ze Stowarzyszeniem Rzeczników Konsumentów. Wymiernymi efektami tej współpracy są konferencje organizowane cyklicznie na WPiA UŚ, z udziałem przedsiębiorców (np. Orange, Tauron), „regulatorów rynku” (m.in. UOKiK, URE, UKE), rzeczników konsumentów, studentów oraz organizacjami seniorów (V Kongres Obywatel Senior w Katowicach – maj 2016 r.).

W celu zintensyfikowania współpracy z otoczeniem, uchwałą Rady Wydziału nr 38/2015 z dnia 24 marca 2015 r. utworzona została w Jednostce Rada Biznesu, której zadaniem jest propagowanie, wspieranie i realizacja idei współpracy przedstawicieli nauki z otoczeniem rynkowym, w szczególności poprzez wspieranie wspólnych przedsięwzięć, promowanie najlepszych studentów i wymianę informacji o potrzebach w zakresie kształcenia. Przedmiotem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest również konsultacja programów studiów, ocena efektów kształcenia realizowanych w ramach programów studiów. W grudniu 2005 roku założony został Ośrodek Mediacji, którego celem jest wypracowanie i umocnienie praworządnych postaw wśród obywateli przez ukazanie im rozmaitych wariantów rozwiązań konfliktów drogą ugodową, osiąganą przez nich samych podczas procesu mediacji. Współpracę

z otoczeniem umożliwia też Fundacja Wydziału Prawa i Administracji *Facultas Iuridica*, której celem jest wspieranie Wydziału i krzewienie wiedzy o administracji i prawie w społeczeństwie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, prowadzi na ocenianym kierunku studiów, mimo profilu ogólnoakademickiego, rozszerzoną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W ramach współpracy z otoczeniem, uwzględniana są wzajemne potrzeby interesariuszy zewnętrznych, studentów oraz pracowników, jak i oczywiście Uczelni.

Dobre praktyki

Jako dobre praktyki ZO wskazuje:

- współpracę Jednostki z liceami ogólnokształcącymi na terenie województwa śląskiego, w ramach, której przeprowadzane są wykłady dla licealistów;
- utworzenie w Jednostce Ośrodka Mediacyjnego.

Zalecenia

Brak zaleceń.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi jeden z czynników kształtujących koncepcję kształcenia na kierunku *administracja*. Zgodnie z misją UŚ proces kształcenia powinien obejmować tworzenie „przyszłości Śląska przez internacjonalizację badań i kształcenia, przez coraz bogatszą sieć połączeń między uczelniami polskimi i zagranicznymi”.

Dążenie do umiędzynarodowienia procesu kształcenia znajduje swój wyraz poprzez:

- stworzenie oferty zajęć merytorycznych w j. obcych (także sprofilowanych dla studentów kierunku *administracja*),
- włączenie zajęć merytorycznych w językach obcych w proces kształcenia,
- stworzenie szerokiej oferty mobilności studentów (umowy z uczelniami nakierowanymi na studia administracyjne),
- umożliwienie studentom dostępu elektronicznego (tak na uczelni jak i poza nią) do międzynarodowych prawniczych baz danych: Westlaw International, HeinOnline, Springer oraz baz ogólnych: Academic Search Complet, EUR-Lex, SpringerLink, Oxford Journal Law, Legal Source i wielu innych,
- wyposażenie biblioteki w publikacje w językach obcych (ponad 15 tys. wolumenów, przede wszystkim w języku angielskim, niemieckim, francuskim, włoskim) oraz czasopisma zagraniczne (58 tytułów), przydatne w procesie kształcenia i pisanie prac dyplomowych,
- umożliwienie zainteresowanym studentom przygotowywania i obrony prac magisterskich w językach obcych,

- wsparcie strukturalno-organizacyjne: na WPiA funkcjonuje Pełnomocnik Dziekana ds. Współpracy i Programów Międzynarodowych, Pełnomocnik ds. Programu Erasmus – studia, Pełnomocnik ds. Programu Erasmus – praktyki

Zgodnie z programem kształcenia na kierunku *administracja* (II stopień) w całokształcie umiejętności istotnych dla rozwoju zawodowego absolwentów „istotne znaczenie ma znajomość języków obcych, toteż absolwent kończy studia uzyskując biegłość na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy w zakresie wybranego języka, czemu towarzyszy znajomość terminów prawnych w tym języku”.

Jednym z efektów kształcenia (K_U01) jest „posługiwanie się co najmniej jednym językiem obcym z uwzględnieniem języka specjalistycznego”.

Od ponad 10 lat w ofercie kształcenia znajdują się przedmioty w językach obcych: angielskim (ponad 30), niemieckim (2), francuskim (2). Liczba zajęć w ofercie wynosiła 23 w roku ak.11/12; 25 w roku ak.12/13; 29 w roku ak.13/14; 31 w roku ak.14/15 i 15/16; 27 w roku ak. 16/17). Udział w tych zajęciach ma charakter dobrowolny. Natomiast dodatkowo na studiach II stopnia (semestr II) studenci, wśród przedmiotów do wyboru, jednakże obowiązkowo, muszą zaliczyć „Przedmiot z wykorzystaniem języka obcego”. Ponadto studenci kierunku mogą przygotowywać prace licencjackie i magisterskie w językach obcych.

Szczegółowe zasady przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych zostały określone w zarządzeniu nr 77 Rektora z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie organizacji nauki języków obcych w Uniwersytecie Śląskim. Efekty kształcenia w zakresie nauki języków obcych studenci mogą osiągnąć w ramach modułów lektoratu z wybranego języka obcego w wymiarze 120 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem lektora (4 moduły realizowane w czterech kolejnych semestrach po 30 godzin w każdym), za które student uzyskuje 8 punktów ECTS (4 semestry po 2 punkty ECTS). Po ukończeniu przez studenta czwartego modułu zajęć przeprowadzana jest weryfikacja efektów kształcenia w formie egzaminu.

Mobilność studentów i kadry realizowana jest w drodze umów bilateralnych, programu Erasmus+, programu współpracy *Programme in European Private Law for Postgraduates* - (www.pepp-home.eu), projektów międzynarodowych (7 Program Ramowy UE; projekty wyszehradzkie, projekty Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej), uczestnictwa w sieciach naukowych (*Odysseus Academic Network on Asylum and Migration in Europe*; sieć COST; sieć TransEuropeanExperts).

Program Erasmus+ dla studentów kierunku jest realizowany na dwóch płaszczyznach: Erasmus Studia i Erasmus Praktyki. Pierwszy z nich daje możliwość odbycia semestru lub roku studiów na zagranicznej uczelni partnerskiej, a drugi umożliwia odbycie co najmniej trzymiesięcznej zagranicznej praktyki zawodowej.

Aktualnie podpisane są umowy o studia częściowe z 57 uczelniami partnerskimi, dające ponad 125 miejsc odbywania części studiów. Warto zauważyć, że kierunek *administracja* na WPiA UŚ w Katowicach jest w ostatnich latach chętnie wybierany przez studentów zagranicznych, przede wszystkim z Ukrainy.

Mobilność kadry naukowej wynosi średnio 100 wyjazdów i około 25 przyjazdów pracowników naukowych rocznie.

WPiA rozwija też sieć współpracy z zagranicznymi ośrodkami międzynarodowymi, starając się poszerzyć ofertę wymiany studenckiej i zwiększając liczbę osób uczestniczących w tej wymianie. Ostatnio podpisana została umowa o współpracę z Uniwersytetem w Koszycach.

Ponadto podpisano umowę o współpracę pomiędzy Uniwersytetem Śląskim w Katowicach a Uniwersytetem Narodowym im. Tarasa Shevchenky w Kijowie, zaś podpisana umowa z Uniwersytetem w Trnawie (Słowacja) poszerzona zostanie o wymianę studencką (w trakcie realizacji).

Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego od kilku lat realizuje program badań porównawczych dotyczących prawa samorządu terytorialnego w państwach europejskich. Efektem współpracy nawiązanej z pracownikami naukowymi wydziałów prawa Uniwersytetu Nova w Lisbonie, Uniwersytetu w Coimbrze oraz Uniwersytetu w Minho jest wspólna publikacja pt. „Samorząd terytorialny w Polsce i Portugalii. Analiza prawnoporównawcza (Local government in Poland and Portugal. Comparative legal analysis)”, Wollters Kluwer, Warszawa 2015, ss. 527.

W przygotowaniu są dwie kolejne publikacje będące wynikiem współpracy z Uniwersytetem Fryderyka-Aleksandra w Norymberdze-Erlangen (Niemcy) oraz Uniwersytetem w Grazu (Austria). We współpracy z pracownikami naukowymi Katedry Niemieckiego i Bawarskiego Prawa Konstytucyjnego i Administracyjnego Wydziału Prawa i Ekonomii Uniwersytetu w Erlangen-Norymberdze (Lehrstuhl für Deutsches und Bayerisches Staats- und Verwaltungsrecht, Rechts- und Wirtschaftswissenschaftliche Fakultät, Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg), powstaje opracowanie pt. „Organizacja i funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Polsce i w Niemczech”, będące pierwszą publikacją naukową zawierającą jednocześnie analizę polskiego i niemieckiego ustroju samorządu terytorialnego oraz porównanie tych dwóch systemów administracji publicznej (w polskiej i angielskiej wersji językowej; w druku – wyd. C.H. Beck). Natomiast we współpracy z pracownikami naukowymi Wydziału Prawa Uniwersytetu w Grazu (Rechtswissenschaftliche Fakultät, Karl-Franzens-Universität Graz, Austria) przygotowywana jest publikacja pt. „Kontrola i nadzór nad samorządem terytorialnym w Polsce i w Austrii”.

Od 2014 r. na WPiA organizowane są konferencje naukowe poświęcone prawu samorządu terytorialnego, w których uczestniczą przedstawiciele wymienionych ośrodków naukowych z Austrii i Niemiec.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział w stopniu wyróżniającym realizuje zadania związane z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia w ramach kierunku *administracja*. Mocną stroną procesu umiędzynarodowienia jest współpraca naukowa z ośrodkami zagranicznymi, a w szczególności z wydziałami prawa niemieckich i austriackich uniwersytetów, a także w mniejszym stopniu portugalskich i ukraińskich. Ta współpraca ma pełne przełożenie na proces kształcenia. Mocną stroną jest także wymiana studencka z uniwersytetami zagranicznymi oraz duża mobilność studentów i pracowników naukowych wydziału związanych z kierunkiem *administracja*.

Dobre praktyki

Bardzo szeroka wymiana naukowa z ośrodkami zagranicznymi, której owocami są wspólne publikacje wykorzystywane w procesie kształcenia i umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Bardzo duża mobilność pracowników naukowych i studentów oraz przyjmowanie znaczącej liczby studentów zagranicznych w ramach wymiany, czego efektem jest realizacja programów umiędzynarodowienia kształcenia.

Stworzenie studentom ocenianego kierunku szerokich możliwości uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w językach obcych, a także możliwość pisania prac licencjackich i magisterskich w języku obcym.

Zalecenia

Brak zaleceń.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Wydziału mieści się w nowym, oryginalnie rozwiązanym architektonicznie budynku. Na cele dydaktyczne wykorzystywane są 2 aule na 326 miejsc, 2 aule na 250 miejsc, 2 aule na 200 miejsc, 2 aule na 100 miejsc, 16 sal ćwiczeniowych, 6 sal seminaryjnych. Sale wykładowe wyposażone są w projektory multimedialne, wizualizery, ekrany projekcyjne, mikrofony, profesjonalne nagłośnienie oraz system tłumaczeń symultanicznych. Ponadto, do dyspozycji studentów oddana jest pracownia komputerowa, a stanowiska komputerowe do pracy własnej studenta zainstalowane zostały w bibliotece WPiA. Poza pomieszczeniami dydaktycznymi, pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału dysponują odpowiednimi do pracy pomieszczeniami, w postaci siedzib katedr, gabinetów samodzielnych pracowników i pokoi adiunktów.

Na WPiA używany jest system USOS – program do kompleksowej obsługi studentów, z którego korzystają także pracownicy administracyjni i naukowci. System umożliwia wysyłanie studentom informacji dotyczących prowadzonych zajęć, rejestrację na przedmioty do wyboru oraz do grup ćwiczeniowych. W systemie na bieżąco wpisywane są oceny z modułów, zamieszczane są tam także opisy modułów i sylabusy. Na terenie budynku zainstalowany jest system EDUROAM - Internet bezprzewodowy (13 punktów dostępowych) zarówno dla studentów jak i pracowników. Dostępna jest także platforma e-learningowa. Bieżące informacje związane z organizacją roku akademickiego, w tym plany zajęć, terminy dyżurów pracowników, udostępniane są na stronie internetowej Wydziału.

Uniwersytet dysponuje systemem Pionier, który może być wykorzystywany przez każdy z Wydziałów, będący systemem wideokonferencyjnym, umożliwiającym realizację łączności audio-wizualnej.

Potwierdzono w trakcie wizytacji ZO dostosowanie budynku WPiA do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dojazd do budynku został dostosowany dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Aule wyposażono w specjalne pulpity dla studentów niepełnosprawnych ruchowo. Współpraca z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych pozwala w

każdej chwili dostosować poszczególne sale do bieżących potrzeb osób niepełnosprawnych oraz skorzystać z pomocy naukowych, ułatwiających naukę na terenie Uczelni oraz poza nią. Wszystkie wejścia i wyjścia są bezprogowe, co umożliwia w pełni korzystanie z infrastruktury Wydziału. Windy przystosowane są do przewozu wózków inwalidzkich. Przyciski na poszczególne kondygnacje posiadają oznaczenia w alfabecie Braille'a. Studenci niepełnosprawni mogą bezpłatnie korzystać z podziemnego parkingu, z którego windą dostaną się na każde piętro budynku. Na każdym piętrze osoby niepełnosprawne mają do dyspozycji specjalnie dostosowane toalety.

W budynku funkcjonuje nowoczesne zaplecze socjalne z miejscami konsumpcyjnymi na około 100 osób

7.2.

Biblioteka wydziałowa liczy ponad 160 tysięcy woluminów, z czego 110 tys. stanowią wydawnictwa zwarte, a ok. 50 tys. ciągle. Biblioteka prenumeruje 308 tytułów czasopism, z czego 58 to tytuły zagraniczne. Informacje o zbiorach prezentowane są w OPACu BUŚ, na stronie wydziałowej, a także w tradycyjnych katalogach. Biblioteka opracowuje w systemie PROLiB bibliografię prac naukowych pracowników Wydziału, która zawiera rekordy od 1968 roku.

Zbiory udostępniane są poprzez wypożyczalnię i czytelnię. Prawo do korzystania z wypożyczania na zewnątrz posiadają studenci i pracownicy UŚ. W czytelni udostępniane są zbiory wszystkim zainteresowanym. Czytelnia liczy 110 miejsc i jest podzielona na część studencką i naukową. W czytelni głównej wydzielono 50 stanowisk komputerowych dla czytelników. Księgozbiór podręczny liczy ok. 20.000 woluminów i jest na bieżąco uaktualniany.

Potwierdzono, w czasie wizytacji ZO, dysponowanie licencjami wiodących elektronicznych baz prawniczych polskich i zagranicznych. W czytelni na wszystkich stanowiskach komputerowych można korzystać z baz polskich i obcych: LEX OMEGA Intranet, LEGALIS, INFORLEX, Polska Bibliografia Prawnicza, WESTLAW, HeinOnline, Oxford Journal Law, Legal Source, a także z innych baz dostępnych w sieci BUŚ, za pomocą systemu zdalnego dostępu do baz danych HAN UŚ, który umożliwia korzystanie z baz także poza czytelnią.

W trakcie wizytacji ZO dokonał oceny zawartości biblioteki wydziałowej pod kątem dostępności literatury podstawowej i uzupełniającej, wskazanej w losowo wybranych sylabusach. W analizowanym zestawieniu nie brakowało w bibliotece wymienionych pozycji wskazanych w literaturze podstawowej i uzupełniającej. Podkreślić należy, że wskazane w sylabusach pozycje literatury były w bibliotece w kilku, a często w kilkunastu egzemplarzach.

7.3.

W charakterystyce rozwoju infrastruktury podkreślić należy udoskonalanie bazy dydaktycznej i naukowej poprzez wymianę i uzupełnianie sprzętu audiowizualnego oraz stanowisk komputerowych. Ma miejsce systematyczne uzupełnianie księgozbioru biblioteki wydziałowej, nabywanie, na wniosek pracowników naukowych, zagranicznych publikacji naukowych. Rozszerzany jest dostęp do elektronicznych systemów biblioteczno-informacyjnych i baz danych krajowych oraz zagranicznych, na bieżąco organizowane są także szkolenia dla studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział posiada doskonałą, zasługującą na ocenę wyróżniającą, bazę dydaktyczną i bardzo dobre zaplecze do prowadzenia badań naukowych. Dla wizytowanego kierunku studiów, jakim jest *administracja*, obok warunków lokalowych umożliwiających prowadzenie zajęć dydaktycznych i możliwości pracy naukowej na Uczelni, szczególne znaczenie ma dostęp do literatury naukowej, możliwości korzystania za pośrednictwem nowoczesnych komunikatorów z najnowszych opracowań naukowych zagranicznych i informacji zawartych w bazach danych informacji prawniczej. Wszystkie te warunki są spełnione na bardzo wysokim poziomie.

Dobre praktyki

Pełne możliwości korzystania za pośrednictwem nowoczesnych komunikatorów z najnowszych opracowań naukowych zagranicznych i informacji zawartych w bazach danych informacji prawniczej.

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Jednym z elementów systemu wspierania studentów w osiągnięciu efektów kształcenia jest udostępnianie niezbędnych informacji. Studenci podczas spotkania z ZO stwierdzili, że mają dostęp do sylabusów, które oprócz lektur zawierają także zagadnienia do egzaminów, a czasem nawet przykładowe pytania, co umożliwia skuteczne przygotowanie się do zaliczeń. Lektury są zazwyczaj aktualne, a materiały dostępne w bibliotece jednostki.

Studenci mają możliwość indywidualizacji programu studiów przez wybór przedmiotów - z trzech wykładów monograficznych ruszają dwa, które wybierze najwięcej osób oraz przez wybór specjalizacji. Dodatkowo uczelnia oferuje studentom możliwość uczestnictwa w ponadprogramowych kursach, np. z systemów informacji prawniczych czy z funduszy norweskich i szwajcarskich, ale także ze strzelectwa czy pierwszej pomocy. Zdaniem studentów dodatkowe kursy poszerzają kompetencje nabywane w trakcie toku studiów i mogą okazać się cenne w przyszłości, na rynku pracy.

Studenci mają także możliwość indywidualizacji procesu kształcenia przez ubieganie się o indywidualną organizację studiów (IOS) oraz indywidualny tok studiów (ITS). Na spotkaniu z ZO studenci zadeklarowali świadomość możliwości skorzystania z tych rozwiązań. O IOS mogą ubiegać się osoby, które studiuje dwa kierunki, są niepełnosprawne albo wychowują

dzieci. Wymagana jest wtedy zgoda Dziekana, a student indywidualnie ustala sposób zaliczania danego modułu. ITS jest przeznaczony dla studentów z wyjątkowymi osiągnięciami w nauce, którzy mogą dostosować program do swoich zainteresowań.

Gdyby studenci chcieli skorzystać ze wsparcia nauczycieli akademickich mogą to zrobić w trakcie dyżurów bądź drogą elektroniczną. Zdarza się, że niektórzy nauczyciele akademicy podają swoje numery telefonów, by usprawnić kontakt. Studenci na spotkaniu z ZO podkreślili, że na stronie są informacje dot. dyżurów i możliwości skontaktowania się z nauczycielami akademickimi poza zajęciami. Jednocześnie studenci na spotkaniu z ZO pozytywnie wypowiadali się o wsparciu ze strony dziekanatu, który szybko i skutecznie udziela studentom pomocy. Studenci stwierdzili, że godziny pracy dziekanatu są odpowiednie i dostosowane do ich potrzeb.

W ramach wsparcia socjalnego studenci mogą ubiegać się o następujące świadczenia: stypendium socjalne, stypendium rektora, stypendium sportowe, stypendium specjalne oraz zapomogę. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO rozpatrywanie wniosków przebiega sprawnie, a wszystkie niezbędne informacje podawane są na stronie internetowej, a dodatkowo nauczyciele akademicy informują studentów o możliwościach ubiegania się o inne, zewnętrzne stypendia np. ministerialne. Jednocześnie studenci oceniają kryteria świadczeń w Jednostce jako dopasowane do swoich potrzeb. Ponadto Jednostka oferuje studentom dodatkowe nagrody, mające motywować do osiągania najlepszych wyników w nauce – Nagrodę im. Profesora Waleriana Pańki w wysokości 10 000 zł dla najlepszego absolwenta.

Opiekun Praktyk z ramienia Jednostki jest odpowiedzialny za wsparcie studentów realizujących praktyki zawodowe. Na stronie internetowej studenci mogą znaleźć informacje o urzędach administracji, które mogą przyjąć na praktyki, ale dopełnienie formalności leży po stronie studentów. Mimo to studenci nie wskazywali na problemy ze znalezieniem miejsc praktyk – wielu pracowników jest również zaangażowanych zawodowo poza uczelnią i umożliwia studentom realizację praktyk w miejscu swojej pracy. Dodatkowo, Jednostka, zdaniem studentów, jest postrzegana przez potencjalnych praktykodawców jako renomowana. Jednak Jednostka jest w trakcie wdrażania nowego systemu praktyk, który będzie ułatwiał studentom znalezienie miejsca praktyk – będą podpisane umowy z poszczególnymi instytucjami, które zagwarantują studentom Jednostki miejsca do odbycia praktyk, np. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach. Jednocześnie studenci wskazali, że mają możliwość uznania zewnętrznych efektów kształcenia i realizacji praktyk w ramach swojej pracy zawodowej. Wymagany do tego jest osobny wniosek o zaliczenie praktyk oraz raport dotyczący obowiązków pełnionych w ramach pracy, ponieważ musi być ona związana z kierunkiem studiów *administracja*.

Dodatkową możliwością dla studentów, umożliwiającą osiąganie lepszych efektów kształcenia, jest zaangażowanie się w działalność kół naukowych i Studenckiej Poradni Prawnej. Studenci ocenianego kierunku aktywnie działają w Kole Naukowym Samorządu Terytorialnego oraz Kole Naukowym Prawa Konstytucyjnego. W Kole Naukowym Samorządu Terytorialnego działa 12 studentów. Członkowie koła organizują konferencje i spotkania z praktykami, a także omawiają problemy praktyczne z zakresu samorządu terytorialnego. Koło Naukowe Prawa Konstytucyjnego organizuje spotkania otwarte, a także warsztaty dla licealistów. Również proponuje studentom udział w spotkaniach z zaproszonymi gośćmi, np. z Rzecznikiem Praw

Obywatelskich. Koła naukowe mają możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe, zarówno przez wnioski do samorządu ogólnouczelnianego, jak i dzięki podaniu do Dziekana. Przedstawiciele kół naukowych mają własne pomieszczenie, a jeśli na spotkanie potrzebują innej Sali, to mogą liczyć na wsparcie ze strony dziekanatu i rezerwację innej sali. Każde koło ma także opiekuna, który jest nauczycielem akademickim i udziela wsparcia działającym studentom – m. in. podpisuje się pod wnioskami o dofinansowanie oraz sprawozdaniami. Każdy chętny student Jednostki może zapisać się do dowolnego koła naukowego i rozpocząć działalność.

Studenci wizytowanego kierunku działają w Sekcji Prawa Administracyjnego Studenckiej Poradni Prawnej. Rekrutacja do Poradni została określona jako restrykcyjna, ponieważ składa się z rozmowy kwalifikacyjnej oraz egzaminu, a dodatkowo kandydat musi mieć odpowiednie oceny, jednak zdaniem studentów jest to słuszne, ponieważ studenci udzielają porad prawnych, w związku z czym muszą posiadać odpowiednie kompetencje. Porady są zatwierdzane przez nauczycieli akademickich. Z wizytowanego kierunku 8 osób bierze udział w pracach poradni.

W monitorowaniu systemu opieki i wsparcia studentów bierze udział Samorząd Studentów. Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego reprezentuje studentów wobec Władz Uczelni, a studenci mogą zgłaszać problemy w trakcie dyżurów, dzięki portalom społecznościowym czy danym kontaktowym podanym przez stronę www, a także przez tzw. „wrzutnię”, czyli skrzynkę stojącą przy szatni do której można anonimowo wrzucić swoje uwagi. W zeszłym roku akademickim studenci zgłaszali uwagi dotyczące czasu oczekiwania na wyniki egzaminu: egzamin odbył się w czerwcu, a studenci poznali oceny pod koniec lipca. Mimo, że nie ma określonego terminu w regulaminie, Władze Dziekańskie odpowiadając na potrzeby studentów, ogłosiły na posiedzeniu Rady Wydziału umowę termin – czas na sprawdzenie prac ma wynosić 2 tygodnie. Dodatkowo przedstawiciele Samorządu Studentów podkreślali dobrą relację z władzami, które są otwarte na ich propozycje. Gdy przedstawiciele Samorządu Studentów wychodzą z inicjatywą jakiejś zmiany, to albo jest ona od razu wprowadzana, albo jest przeprowadzana analiza, jakie są efekty oraz koszty propozycji i dopiero po tym zostaje podjęta decyzja.

8.2.

Istotnym elementem rozwoju i doskonalenia systemu wspierania oraz motywowania studentów jest opieka danego prodziekana nad określonym kierunkiem studiów. Każdy kierunek i tryb studiów ma „swojego” prodziekana. Studenci mają świadomość, że w razie potrzeby mogą się udać na dyżur, aby skorzystać z pomocy prodziekana. Kolejnym elementem wsparcia studentów jest praca dziekanatu, która ciągle jest udoskonalana. Elementem doskonalenia systemu opieki nad studentami jest również współpraca Władz Wydziału ze starostami, którzy są osobno wybierani dla grupy i dla roku studiów, a zajmują się m. in. ustalaniem dogodnych terminów egzaminów lub zaliczeń.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki i wsparcia studentów funkcjonuje w sposób kompleksowy i odpowiadający potrzebom studentów. Przede wszystkim świadczy o tym fakt, że studenci na spotkaniu z ZO nie potrafili wskazać żadnej słabej strony działania Wydziału w odniesieniu do ocenianego kierunku. Dla studentów ocenianego kierunku istotna jest możliwość zindywidualizowania

programu i planu studiów dzięki indywidualnej organizacji studiów lub indywidualnego trybu studiowania oraz dzięki możliwości wybrania specjalizacji i wykładów monograficznych. Ponadto studenci mają możliwość realizowania dodatkowych kursów. Jako mocną stronę niewątpliwie można wskazać wsparcie studentów ze strony Władz Dziekańskich oraz dziekanatu. Jednostka zapewnia studentom odpowiednie wsparcie w zakresie świadczeń socjalnych oraz dodatkowe nagrody motywujące do osiągnięcia lepszych wyników w nauce. Studenci dzięki dobrej organizacji praktyk mają możliwość bezpośredniego kontaktu z rynkiem pracy w trakcie studiów, a praktykę umożliwia także Sekcja Prawa Administracyjnego Studenckiej Poradni Prawnej. Osoby zainteresowane działalnością naukową mogą wziąć udział w pracach kół naukowych funkcjonujących w ramach wizytowanej Jednostki. Studenci mają zapewniony pośredni udział w monitorowaniu systemu opieki dzięki przedstawicielom w odpowiednich organach Jednostki, ale także bezpośrednio przy wykorzystaniu tzw. „wrzutni”.

Dobre praktyki

- Możliwość anonimowego zgłaszania problemów za pomocą tzw. „wrzutni”.
- Możliwość zaangażowania się studentów w Studencką Poradnię Prawną.

Zalecenia

Brak

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności

Nie dotyczy: w raportach po poprzednich wizytacjach programowych nie sformułowano zaleceń.